

КЛИФЪРД САЙМЪК КИМОН

Превод от руски: Цвета Христова, 1968

chitanka.info

Единствен Бишоп пътуваше за Кимон и на борда на космичния кораб всички се отнасяха към него като към знаменитост. Бизнесмените го гледаха с едва скривана завист и повтаряха: „Който успее да се ориентира в обстановката на Кимон, ще направи голям бизнес“. Представителни матрони го взимаха под попечителството си и го обсипваха с майчински ласки; по-младите жени също го обсипваха с нежности, но съвсем не майчински. И където и да идеше, чуваше зад гърба си:

— На Кимон! Миличка, знаете ли какво значи да заминеш за Кимон? Нужна е приказна квалификация, дългогодишна подготовка, а изпита издържа един на хиляда.

Кимон беше галактичната Елдорадо, страната на несъзднатите надежди. Едва ли имаше човек, който да не мечтае да замине за там, мнозина се опитваха да осъществят мечтите си, но много малко успяваха.

Преди повече от сто години до Кимон се бе добрал (би било неправилно да се каже, че са го открили или че са влезли в контакт с обитателите му) повреден космичен кораб от Земята, който кацнал на планетата и не могъл вече да излети от нея.

И досега никой не узна какво в същност се бе случило, но тъй или иначе екипажът се бе поселил на Кимон, а близките им получиха писма, в които членовете на екипажа им съобщаваха, че нямат намерение да се върнат.

Естествено между Кимон и Земята нямаше, а и не би могло да има, пощенски съобщения. Писмата се доставяха по най-фантастичен начин. И може би именно този начин най-убедително доказа на земните власти, че Кимон е точно такъв, какъвто го описваха в писмата... Писмата бяха навити на руло и пъхнати в някакъв цилиндър, напомнящ кальф от пневматична поща. Появил се бе направо върху бюрото на самия началник на пощите по време на обедната почивка.

Пощенските чиновници, убедени че са станали жертва на някаква мистификация, все пак изпратиха писмата на адресите със специални куриери, които обикновено си изкарваха наследния в Бюрото за разследване. Лицата, до които бяха адресирани писмата,

потвърдиха единодушно, че писмата са истински, тъй като почерците им били познати и освен това всяко писмо съдържала подробности, известни само на тях.

После, всеки от тях написа отговор, отговорите сложиха в същия цилиндър, в който бяха пристигнали писмата от Кимон, а самия цилиндър поставиха на бюрото на началника на пощите на същото място, където го бяха намерили.

Не откъсваха очи от цилиндъра и известно време нищо не се случи, но после изведнъж той изчезна, но как — никой не забеляза — просто го нямаше.

След някоя и друга седмица точно преди да свърши работното време цилиндърът отново се появи. И в него пак имаше писма, но този път пликовете бяха натъпкани с банкноти, които претърпелите корабокрушение космонавти изпращаха на роднините си. В писмата си те съобщаваха, че са получили отговорите, изпратени им от Земята, и даваха някои сведения за планетата Кимон и нейните обитатели. В писмата се казваше, че банкнотите са фалшиви, направени били по образците, които имали космонавтите в джобовете си, но когато земните финансови експерти и служителите от Бюрото за разследване разгледаха банкнотите, не можаха да ги различат от истинските. Но обитателите на Кимон, казваше се в писмата, не искали да ги смятат фалшификатори. И за да не се обезцени земната валута, в най-скоро време щели да внесат в земната банка ценности.

В писмата се поясняваше, че на Кимон пари не съществуват, но тъй като кимонци искат да дадат работа на хората от Земята, наложило се да потърсят начин да възнаградят труда им и ако земната банка и всички финансови учреждения са съгласни...

И след няколко дни, по време на обедната почивка, до бюрото на директора на банката се появиха няколко тона добре опакован уран и два чувала с диаманти. В писмата се казваше още, че кимонците са хуманоиди, че притежават парапсихически способности и са създали култура, далеч превъзходяща не само културата на Земята, но и на която и да е друга планета от Галактиката, открита по това време.

Земята стегна един от космичните си кораби, събра най-сладкодумните си дипломати, връчи им камари скъпли подаръци и ги изпрати за Кимон. Но няколко минути след кацането на кораба, дипломатите били изхвърлени от планетата по най-недипломатичен

начин. Явно, Кимон нямаше никакво желание да се свързва с второразрядна варварска планета. На дипломатите дали да разберат, че когато Кимон пожелае да установи дипломатически отношения със Земята, това ще бъде съобщено специално.

На Кимон не можеше да се отиде просто по желание. Затова човек трябваше да се готви.

Най-напред трябваше да вземе специален изпит за проверка на умствените способности — не го издържаха деветдесет и девет процента от кандидатите. Издържалите изпита трябваше след това дълги години да се посветят на непосилно учение, а после пак държаха изпит и отново ги пресяваха. Едва един от хилядата издържаше всичките изпити.

Година след година мъже и жени от Земята заминаваха за Кимон, заселваха се там, пишеха писма до близките си. Но нито един от тях не се завърна.

И след толкова години сведенията за Кимон, за обитателите и културата му почти не се увеличиха. Сведенията се получаваха само от писмата, доставяни с прецизна точност всяка седмица върху бюрото на началника на пощите. В тях пишеха за доходи, за които на Земята не можеше и да се мечтае, за прекрасни възможности да се забогатее, за кимонската култура и за самите кимонци, но все така, в общи черти — никакви подробности за тази култура, за живота или за каквото и да било друго в писмата не се съобщаваше.

Може близките и да не съжаляваха кой знае колко за липсата на конкретни сведения, защото във всяка писмо пристигаше и пачка банкноти, новички, шумолящи, обезпечени с тонове уран, чуvalи с диаманти и сандъци злато, които от време на време се появяваха до бюрото на директора на банката. И за Кимон започнаха да се разказват легенди, все нови и нови легенди, които всеки тълкуваше в зависимост от собствения си интелект и начин на мислене. Разбира се, това бяха главно измислици. В писмата се опровергаваха слуховете, че улиците на Кимон са павирани със злато, че кимонските жени носят дрехи, обшити с брилянти.

Но тези, чието въображение не се ограничаваше само със златни улици и рокли от брилянти, прекрасно разбираха, че в сравнение с възможностите, които се откриват на Кимон за хората от Земята, златото и брилянтите са дреболия. На Кимон можеше да се научат

такива неща, които биха направили революция в галактичната промишленост и средствата за съобщение, а кимонската философия би насочила човечеството към нов и по-добър път. Ръководителите на Земята също го съзнаваха и правеха всичко възможно за Кимон да заминат колкото може повече хора. Но дори и най-големият бюрократ разбираше, че Земята трябва да бъде представена на Кимон от най-достойните си хора.

Но защо кимонци приемаха хората от Земята? Това беше неразрешима загадка. По всичко личеше, че от планетите на Галактиката единствена Земята бе получила разрешение да изпраща свои хора. Разбира се и земните жители, и кимонци бяха хуманоиди, но те не бяха единствените хуманоиди в Галактиката. И земните жители се ласкаеха от мисълта, че изключителното гостоприемство на кимонци се дължи може би на известно сходство в еволюционното развитие на двете планети, в мирогледа на обитателите им.

Както и да е, Кимон беше галактичната Елдорадо, страната, на несъбуднатите мечти.

Селдън Бишоп се озова в местност, напомняща донякъде земен парк. Тук го свали бързоходна космическа ракетка, тъй като на Кимон нямаше космодрум. Той стоеше сред куфарите си и гледаше подир ракетката, която се връщаше към звездолета. Когато ракетката се скри от погледа му, той седна на един от куфарите и зачака.

Местността напомняше земен парк, но съвсем слабо. Дърветата бяха твърде тънки, цветята прекалено ярки, тревата с малко по-друг цвят от тази на Земята. Птиците, ако това бяха птици, напомняха гущери, перата им бяха с необикновени багри и въобще не приличаха на перата на земните птици. Ветрецът довя от нейде мириз, който не приличаше на мириза на Земята. Чужд мириз, чужди цветя...

Бишоп седеше на куфара сред парка и кой знае защо не чувствува радост, че най-сетне е на Кимон. Не изпитваше нищо друго освен удовлетворение, че бе успял да запази непокътнати двадесетте банкноти. Все ще му стигнат докато си намери работа. Разбира се, не бива да приема първата предложена му работа, ще трябва да подири нещо по-подходящо. А за това ще е нужно време.

Съжали, че не си бе оставил повече пари, но това означаваше да не пристигне тук с такива хубави куфари и костюмите си да не шие при шивач, а да купи готови. Казваше си, че е много важно да направи отначало добра впечатление и колкото повече мислеше, все по-малко съжаляваше, че бе изхарчил почти всичките си пари, за да направи добро впечатление.

Може би трябваше да вземе назаем от Морли. Но неудобно му беше да поискам. Как да заговори изведенъж за пари, когато всички, дори и Морли го гледаха с такова уважение.

Бишоп си спомни последното посещение у Морли. Сега разбираше, че макар Морли да му беше приятел, в тая последна визита имаше някакъв оттенък на ония дипломатически задължения, които Морли изпълняваше поради служебния си пост.

Седяха в апартамента на Морли, на душата му беше приятно и леко. Изведенъж Морли стана и почна да се разхожда като пантера от единия до другия ъгъл на стаята.

— Когато чух, че заминавате за Кимон — каза Морли, — аз естествено се зарадвах. Зарадвах се на успеха ви. Но се зарадвах и по друга причина. Казах си: ето най-сетне човекът, който ще ни свърши работа.

— За какво става дума? — запита Бишоп с такъв тон, сякаш питаше Морли дали ще пие шотландско уиски или нещо друго. Но изведенъж усети бремето на официалната отговорност и за миг сърцето му изстина от страх.

— На тази планета трябва да има някаква тайна — каза Морли.
— За кимонци нито една от другите планети не съществува. На Кимон няма нито един представител на който и да било друг народ. Сигурно има някакви други причини... освен тези, че в сравнение с тях ние сме изостанал народ... че не искат да признаят Земята. Дори във варварските времена много правителства и народи са признавали страни, които са били доста по-назад в културно отношение от тях.

— Това ли искате да узная?

— Не — каза Морли. — Искаме да потърсите ключа, който би ни помогнал да си изясним загадката.

— Ами другите? — запита го Бишоп. — Хилядите други, които заминаха за там?

— Вече повече от петдесет години — отвърна Морли, — нашият отдел дава такива напътствия и на всички други.

— И нищо ли досега не ви съобщиха?

— Нищо — каза Морли, — или почти нищо. Веднъж пристигнали на Кимон, те сякаш забравиха за Земята... не, не точно, че забравиха, но изневеряваха на Земята. Кимон ги заслепява.

— Така ли мислите?

— Не знам — каза Морли. — Но нямаме друго обяснение. Цялата беда е там, че нито един от тях не се върна. Разбира се, ние можем да им пишем, да им напомним... с намеци. Но направо да ги питаме, не можем.

— Цензура?

— Не. Телепатия. Кимонци биха узнали всичко, а ние не можем да рискуваме.

— Но нали и аз ще замина с такива мисли?

— Ще ги забравите — каза Морли. — Има още няколко седмици, през които можете да ги забравите... но не съвсем... не съвсем... по-скоро скътайте ги дълбоко в съзнанието си.

— Разбирам — каза Бишоп.

Морли бързо промени темата на разговора, наля по чаша уиски и заговори за ученическите им години.

Изминаха няколко седмици и Бишоп почти бе забравил разговора. А сега седеше на куфара в парка и чакаше да се появи кимонецът, който щеше да го посрещне. Знаеше как ще изглежда кимонецът и не смяташе, че ще се удиви.

И все пак се удиви.

Кимонецът беше висок два метра. С телосложение на античен бог, той приличаше съвсем на човек.

Бишоп скочи.

— Добре дошли на Кимон, сър — каза кимонецът.

Гласът и произношението му бяха толкова съвършени и изящни, както и скулптурното му тяло.

— Благодаря — каза Бишоп и веднага почувствува колко тромаво произнесе фразата, какъв заекващ и глух беше гласът му в сравнение с гласа на кимонеца.

Бишоп бръкна в джоба за документите си. Кимонецът ги взе, хвърли им бегъл поглед и каза:

— Мистър Селдън Бишоп. Приятно ми е да се запозная с вас. Квалификацията ви е много добра. Оценките на изпитите, както виждам великолепни. Препоръките отлични. Как пътувахте, мистър Бишоп?

— Благодаря, добре — каза Бишоп.

— Багажът ви говори — каза туземецът — за великолепния ви вкус.

— Благодаря, аз...

И Бишоп се ядоса. Какво право има този кимонец да говори така снизходително за куфарите му!

— Не бихте ли желали да тръгнем за хотела?

— Както кажете — сухо рече наеженият Бишоп.

— Позволете ми...

За миг съзнанието на Бишоп се замъгли, всичко заплува пред очите му и ето, той вече стои не на полянката в парка, а в хол на хотел и до него акуратно наредените му куфари.

Той не успя да се наслади на триумфа си там, на полянката, докато чакаше кимонеца. И тук цялото му същество бе обхваната от буйна, опияняваща радост.

Най-после той е на Кимон! След толкова години учение той е тук, на приказната планета...

Стоеше в хола и не искаше да отиде в салона при другите, докато не мине вълнението му. Трябва да изживее радостта си, триумфа си насаме. На Земята той беше един от хилядата, а тук с нищо не се различаваше от онези, които бяха пристигнали преди него. В същност не биваше да се смята за равен на тях, защото те вече знаеха всичко, а той тепърва трябваше да се учи.

Ето ги там в залата... щастливците... блестящото общество, за което бе мечтал през тия уморителни години... обществото, към което сега щеше да принадлежи и той... хората от Земята, признати за достойни да заминат за Кимон.

Отначало хората в залата му се сториха като някаква блестяща но безлика тълпа. Но когато започна да ги разглежда, тълпата се разпадна на индивидуалности, на мъже и жени, с които скоро щеше да се запознае.

Едва сега Бишоп забеляза портиера. Беше по-висок и красив от кимонеца, който го посрещна на полянката.

— Добър вечер, сър — каза портиерът. — Добре дошли в „Риц“.
Бишоп трепна.

— „Риц“? Ах да, бях забравил... Значи това е хотел „Риц“.

— Радваме се, че ще се настаните при нас — каза портиерът. — Предизвестиха ни, че пристигате и ние се осмелихме сами да изберем апартамент за вас. Надяваме се, че ще ви хареса.

Като че ли на Кимон можеше да има нещо, което да не му хареса.

— Може би ще искате да се преоблечете — каза портиерът. — До вечеря има още време.

— О, разбира се — каза Бишоп.

— Вещите ви ще бъдат отнесени във вашите стаи. Няма нужда да се регистрирате. Всичко вече е направено. Разрешете ми да ви придружа, сър.

Апартаментът му хареса. Цели три стаи. Бишоп се сети за своите нещастни двадесет банкноти и изпадна в паника. Ще трябва по-рано да си намери работа, отколкото предполагаше, защото с двадесетте банкноти далеч няма да стигне...

Започна да се разхожда из стаята. Килим на пода нямаше, но самият под беше мек и пружиниращ. Бишоп погледна през прозореца. Свечеряващо се и всичко бе потънало в синкавосив здравец. До където стигаше погледът му се виждаше все хълмиста местност и по нея нямаше нищо, абсолютно нищо. Нито пътища, нито светлинки, които да говорят за други постройки. Помисли си, че сигурно от тази страна на сградата нищо не се вижда, но от другата навсярно има улици, къщи, магазини.

Бишоп се извърна и пак заразглежда стаята. Мебелите приличаха на земните... с подчертано спокойни и елегантни линии... Красива мраморна камина, лавица с книги... Блясък на старо полирano дърво... Странни картини по стените... Голям шкаф, закриващ почти напълно едната стена.

Бишоп се мъчеше да определи за какво ли служи този шкаф. Красива вещ, изглеждаше древна, а и полировката ѝ... Не, това не е лак, шкафът бе полиран от докосването на човешки ръце и от времето.

Запъти се към шкафа.

— Искате да пиете нещо, сър? — попита шкафът.

— Не бих имал нищо против — отвърна Бишоп и замръзна, съобразил, че го заприказва шкафът и той му отговори.

Отвори се една вратичка на шкафа, а зад нея стояха чаши.

— Музика? — попита шкафът.

— Ако не ви затруднява — каза Бишоп.

— Какъв вид?

— Какъв вид ли? А, разбирам. Нещо весело, но и мъничко тъжно. Като синкавия здрач, спускащ се над Париж. Кой го беше казал? Един от древните писатели. Май че Фицжералд.

Музиката наистина разказваше как синкавият здрач се прокрадва над града на далечната Земя и валеше топъл априлски дъжд и от нейде долиташе момински смях.

— Имате ли нужда от нещо друго, сър? — попита шкафът.

— Засега не.

Бишоп опита питието. Имаше някакъв непознат вкус.

В спалнята опира леглото, беше достатъчно мяко. Надзърна в банята, видя автоматични уреди за бърснене и масаж, за гимнастически упражнения и още някакви машинки, чието предназначение не можа да определи.

Третата стая беше празна. В средата ѝ стоеше кресло с широки плоски облегалки и на всяка от тях имаше редица копчета. Бишоп предпазливо отиде до креслото. Какво ли е това? Наведе се над широките облегалки и видя, че всяко копче има надпис: „История“, „Поезия“, „Драма“, „Скулптура“, „Астрономия“, „Философия“, „Физика“, „Религия“ и много други. Значението на някои надписи не разбираше.

Бишоп огледа празната стая и едва сега забеляза, че в нея няма прозорци. Явно, това бе своеобразен театър или учебна аудитория. Сядаш в креслото, натискаш някое копче и...

Шкафът му напомни, че до вечеря остава час. Колко време бе минало, а той още не се е преоблякъл.

Куфарите му бяха в спалнята. Бишоп извади костюм. Сакото беше измачкано. Дали ако го окачи и остави да повиси ще се оправи? Музиката спря и шкафът попита:

— Какво желаете, сър?

— Можете ли да ми изгладите костюма?

— Разбира се, сър. Мога. Дайте ми и панталона.

Позвъни се и Бишоп отвори вратата. На прага стоеше човек.

— Добър вечер — каза човекът и се представи: — Монтегю. Но всички ми викат Монти.

Монти влезе и огледа стаята.

— Уютно е у вас. Вие току що пристигнахте, нали?

Бишоп кимна.

— Преди около час. Казвам се Селдън Бишоп.

— И сте изпълнен с благоговение пред този забележителен Кимон?

— Аз още нищо не знам за него — каза Бишоп.

— С какво смятате да се занимавате? — попита Монти.

— С търговска администрация.

— Е, тогава не ще можем да разчитаме на вас. Вие едва ли се интересувате.

— От какво?

— От футбол. Или бейсбол. Или крикет.

— Никога не съм имал време за спорт.

— Жалко — каза Монти. — А имате тяло на спортист.

— Не желаят ли джентълмените да пийнат нещо? — попита шкафът.

— Бъдете така любезен — каза Бишоп.

— Вие идете да се преоблечете — рече Монти, — а аз ще ви почакам.

— Моля, вземете си сакото и панталона — каза шкафът.

Вратичката се отвори и зад нея висяха изчистени сакото и панталонът.

— Джентълмени, питиетата са готови — каза шкафът.

Бишоп взе чашки и подаде едната на госта.

— Вие май не сте добре с парите — каза Монти.

— Как узнахте?

— Бойте се, че не ще можете да заплатите за апартамента.

— Телепатия ли? — попита Бишоп.

— Отгатнахте — каза Монти. — Само че аз владея телепатията съвсем слабо. Не можем да се мерим с кимонците. Ние никога няма да

станем като тях. Но от време на време нещичко понаучаваш... ако поживееш по-дълго тук.

— А аз си мислех, че никой не ще забележи.

— Това да не ви тревожи, Бишоп. Ние всички сме приятели. Сплотили сме се против общия враг, тъй да се каже. Ако ви трябват пари...

— За сега не — каза Бишоп. — Ако ми дотрябват, ще ви кажа.

— На мен или на някой друг, все едно. Всички трябва да бъдем приятели.

— Благодаря.

— Няма защо. А сега се обличайте. Всички искат да се запознаят с вас. Искат да знаят как е там, на Земята.

Бишоп едва сега разгледа хотела както трябва — тези материализирани по великолепен начин приказни зали с фонтани и долитаща кой знае отгде музика, с извити арки и кръстовидни сводове, с блестящи стъклени колони, в които се отразяваха и умножаваха залите така, че се създаваше впечатление сякаш нямат край... и в същото време винаги може да намериш уютно ъгълче, за да поседиш с приятел.

— Прави силно впечатление, нали? — попита Монти. — Винаги наблюдавам израженията на лицата на новопристигналите, когато влизат тук.

— А после, човек свиква ли?

Монти поклати глава.

— Приятелю, впечатлението не избледнява, макар да не е така поразяващо, както първия път.

Бишоп вечеря в столовата, в която всичко беше старомодно и тържествено. Сервитьори-кимонци стояха всеки момент готови да им служат, да им препоръчат някое ястие или вино.

На масата им идваха, ръкуваха се с него, разпитваха го за Земята и всеки се стараеше да се държи непринудено, но по израза на очите им можеше да се разбере какво се крие зад тази непринуденост.

— Стараят се да се чувствувате като у дома си — каза Монти. — Радват се на всеки новопристигнал.

Бишоп наистина се чувствуваше като у дома си. Не очакваше, че така бързо ще свикне и беше дори малко удивен. Зарадва се, че не му поискаха пари за обеда, а просто го помолиха да подпише сметката. Всичко изглеждаше прекрасно.

След обед Монти изчезна на някъде, а Бишоп отиде в бара и, настанил се на високо столче, посръбваше от питието, което му бе препоръчал кимонецът, обслужващ бара.

Отнейде се появи девойка. Тя кацна на високото столче до Бишоп и запита:

— Вие сте новият, нали?

— Да, именно новият.

— Тук не е чак толкова лошо... Стига да не мислиш...

— Няма да мисля за нищо — обеща Бишоп.

— Ще свикнете — каза момичето. — След известно време няма да имате нищо против да ги забавлявате. Ще си кажете: „По дяволите! Нека се смеят, щом им се иска, а на мен никак не ми е лошо.“ Но ще дойде ден...

— За какво говорите? — попита Бишоп.

— Ще дойде ден, когато ще останеем, когато вече не ще ги забавляваме. Не ще можем да им измисляме все нови и нови развлечения. Вземете, например, моите картини...

— Чакайте — каза Бишоп, — нищо не мога да разбера...

— Наминете към мен след една седмица — каза девойката. — Името ми е Максайн. Просто попитайте къде е Максайн. След седмица ще си поговорим. Довиждане!

Тя скочи от столчето и изведнъж изчезна.

Той се качи горе в апартамента си и дълго стоя до прозореца, като гледаше неизразителния пейзаж, когато изведнъж чу гласа на шкафа.

— Защо не опитате, сър, да се гмурнете в друг живот?

Бишоп се обърна.

— Искате да кажете...

— Идете в третата стая — каза шкафът. — Изберете си която искате епоха. Това ще ви поразвлече.

Приличаше на приключенията на Алиса в страната на чудесата.

— Не се беспокойте — добави шкафът. — Безопасно е. Ще можете да се върнете, когато пожелаете.

Той отиде в третата стая, седна в креслото и започна да изучава копчетата. История? Може и история. Бишоп се интересуваше от историята, бе слушал няколко семестри лекции и прочел много литература.

Той натисна копчето „история“. Стената пред креслото светна и на нея се появи лице — красиво бронзово лице на кимонец.

— Каква история искате, сър? — запита кимонецът от екрана. — Галактична, кимонска, земна?

— Земна, моля ви — каза Бишоп.

— Подробности?

— Англия, 14 октомври 1066 година. Сенлак^[1].

Той вече не седеше в креслото между четирите голи стени, а стоеше на склона на хълм в слънчев есенен ден и наоколо се извисяваха дървета със златисти и червени корони, викаха хора. Тревата по склона бе пожълтяла от слънцето... а долу в равнината той съзря неравните редици на конници. Слънчевите лъчи играеха по шлемовете и щитовете им, трептяха от вятъра знамена с изображения на леопарди.

Беше 14 октомври, събота. На хълма, скрити зад стена от щитове, стояха воините на Харолд.

Сега, помисли си Бишоп, Тайефер ще поведе войските на Вилхелм в атака, пеейки и така ще развърти меча си, че ще се вижда само огнен кръг.

Нормандците тръгнаха в атака, но отпреде им нямаше никакъв Тайефер. Никой не въртеше меч. Никой не пееше. Чуваха се само прегракнали викове на хора, препускащи срещу смъртта.

Конниците се понесоха право към Бишоп. Той хукна, но не успя да избяга, и те връхлетяха върху него. Блеснаха копита, мярнаха се остриета на копия, червени, зелени, жълти петна на плащове, мрачни доспехи, широко отворени уста на хора и... ето те са вече над него. И префучаха през него и над него, сякаш него го нямаше.

А горе на склона се зачуха прегракнали викове: „Ут! Ут!“ и пронизително звънене на стомана. Наоколо се вдигнаха облаци прах, а нейде вляво цвилеше издъхващ кон. От праха изскочи човек и затича надолу по склона. Спъване се, падаше, ставаше, пак тичаше и Бишоп видя как тече кръвта му през изломачките доспехи, как се стича по метала и капе по мъртвата суха трева.

Пак се появиха коне. Но някои вече нямаха ездачи. Препускаха проточили шии, с пяна на уста, юздите се развяваха от вятъра. Един от конниците се свлече от седлото, но кракът му се закачи за стремето и конят го повлече по земята.

— „Пуснете ме! — беззвучно завика Бишоп. — Искам да се измъкна оттук!...“

Пак беше в стаята с четирите голи стени и единственото кресло. Седеше без да мърда и си мислеше: „Не е имало никакъв Тайефер. Легендата за Тайефер е измислил някакъв преписвач, който след години е досъчинил историята.“

Но хората умираха. Ранени, те тичаха, залитайки надолу по склона и умираха.

Бишоп стана, ръцете му трепереха. С несигурни крачки отиде в другата стая.

— Ще спите ли, сър? — попита шкафът.

— Навярно — каза Бишоп.

— Прекрасно, сър. Ще заключа вратата и ще угася осветлението.

— Много сте любезен. Лека нощ — каза Бишоп.

— Лека нощ — каза шкафът.

На сутринта Бишоп отиде в службата за настаняване на работа, която се намираше в същия хотел.

Там седеше само една висока, светлоруса, с фигура на статуяка кимонка, на чиято грация би завидяла всяка земна красавица.

— Вие сте новият. Селдън Бишоп, на двадесет и девет земни години — каза тя като му хвърли само един поглед.

Бишоп кимна.

— Вашата специалност е търговската администрация.

Той унило кимна.

— Седнете, моля ви се, мистър Бишоп. Трябва да поговорим. Вие бихте искали нещо да работите, нали?

— Такива ми са намеренията.

— Вие сте специалист по бизнеса. Боя се, че в тази област у нас няма много вакантни места.

— Готов съм отначало да се занимавам с каквато и да е работа, докато докажа на какво съм способен.

— Ще трябва да почнете от най-долу и години наред да набирате опит. Не става въпрос само до навиците, но до мирогледа, философията.

— На мен ми е...

Той се поколеба. Искаше да каже, че му е все едно. Но не му беше все едно.

— Учих много години — каза той. — Аз знам...

— Кимоновския бизнес ли?

— Нима тук всичко е по-иначе?

— Навярно вие в съвършенство сте изучили системата за сключване на договори.

— Разбира се.

— На целия Кимон не се сключва нито един договор.

— Тук всичко на честност ли се крепи?

— На честността и на още нещо.

— На какво?

— Няма да разберете, мистър Бишоп. За вас това ще са съвършено нови понятия, свързани с поведението. С мотивите на действията. На Земята главният стимул е изгодата...

— А нима тук това не играе роля?

— Много малка.

— А кои са другите стимули?

— Например, културното самоусъвършенствуване. Можете ли да си представите, че стремежът към самоусъвършенствуване е по-мощен стимул от изгодата. Но това не е всичко. Да вземем парите... Ние нямаме пари.

— Но тук все пак има пари. Банкноти.

— Те са направени само за вас, за да привличаме на работа вашите хора и да заплащаме труда им. Но на самия Кимон пари в обръщение няма.

— Но мен ме готвеха за бизнес. Нищо не мога да разбера...

— Най-напред — продължи тя, — на вас ви е необходимо да общувате с кимонци. Трябва да ви се даде възможност да оцените нашите възгледи върху нещата, да узнаете как живеем, какво работим.

— С това съм съгласен — каза Бишоп. — Какво бих могъл да върша?

— Понякога хората от Земята стават компаньони.

— Това не е за мен. Навярно ще трябва да седя при деца или да чета на стари жени книги, или...

— А свирите ли на някакъв инструмент?

Бишоп поклати глава.

— Може би умеете да рисувате? Или да танцувате?

Той не можеше да върши нито едното, нито другото.

— Тогава не ви остава голям избор — каза девойката, като прибираще от масата някакви книжа.

— Бих могъл евентуално да работя в транспорта.

— Транспортирането е лична работа на всеки.

Разбира се, тя е права, помисли си той. Телекинезата дава възможност на всеки сам да се премества в пространството без помощта на механически средства.

— А съобщенията — каза той със слаб глас, — сигурно и с тях нещата стоят така?

Тя кимна.

Телепатия, помисли си той.

— Бихме могли да ви уредим лекционно турне. Нашите ще ви помогнат при подготвянето на материала.

— Аз не умея да говоря пред публика.

Момичето стана.

— Наминете пак — каза тя. — Все ще намерим нещо подходящо за вас.

Бишоп ѝ благодари и излезе.

Отиде да се поразходи.

Хотелът беше в равнина, наоколо беше пусто. Нито други здания. Нито шосета. Нищо.

Зданието на хотела се извисяваше грамадно и самотно, пренесена тук сякаш бог знае от где. Изглеждаше така, като че ли някой в бързината го бе свалил тук и забравил.

Бишоп тръгна през полето към някакви дървета, които изглежда растяха на брега на рекичка и все се чудеше защо няма нито пътечки, нито шосета. Но изведнъж се сети защо няма.

Помисли си за годините, които бе загубил да зубри начините за водене на бизнес. Спомни си дебелата книга с извадки от писмата, които се пишеха от Кимон и съдържаха намеци за успешен бизнес, за отговорни длъжности. И му дойде на ум, че във всички извадки от

писмата имаше нещо общо — само се намекваше за сделки и длъжности, но никой никога не бе писал определено с какво се занимава.

„Зашо са ни заблуждавали?“ — запита се Бишоп.

Той прекоси полето и там, където се извисяваха дърветата, наистина имаше рекичка. Широк поток от прозрачна вода бавно течеше между обрасли с трева брегове. Той легна по корем и загледа водата. Някъде в дълбочините ѝ блесна риба.

Бишоп свали обувките си и потопи краката си във водата.

Те знаят всичко за нас, мислеше си той. Знаят всичко за нашата култура и живот. Знаят за знамената с изображение на леопарди и как е изглеждал Сенлак в събота на 14 октомври 1066 година, за войските на Харолд, стоящи на върха на хълма и за войските на Вилхелм, съсредоточени в долината.

Какво бе казала девойката, която се появи бог знае откъде на столчето, а после изчезна? „Ще трябва да ги развличате — но ще свикнете. Ако не мислите прекалено много, ще свикнете“.

„Потърсете ме след седмица — бе казала още тя. — След седмица ще си поговорим“.

Може Сенлак да е инсценировка, но във всичко което видя, имаше някаква странна мрачна реалност и той с всички фибри на душата си чувствуваше, че зрелището е истинско, че всичко е било точно така.

Бишоп седеше и си мислеше как ли го правят кимонци. Как ли става, че човек като натисне копчето се озовава сред отдавна умрели, вижда смъртта на хора, чийто прах отдавна се е смесил със земята?

Морли Рийд бе казал, че техническата информация ще революционизира целия облик на земната икономика. Спомни си как Морли ходеше из стаята и повтаряше: „Дължни сме да узнаем“.

И начин да узнае... има. Великолепен начин.

Бишоп извади краката си от водата, избърса ги в тревата. Обу обувките си и тръгна към хотела.

Русата богиня все още седеше на бюрото си.

— Съгласен съм да се грижа за деца — каза Бишоп.

Тя остана много, почти по детски учудена, но в следващия миг лицето ѝ пак беше безизразно като на богиня.

— Добре, мистър Бишоп.

Тази нощ Бишоп дълго лежа в леглото и не можа да заспи. Мислеше за себе си, за своето положение. Работа, изглежда, ще му намерят. И дори ако не получи такава работа, каквато му се иска, все пак началото е сложно. От тази опорна точка човек може да се издигне... умният човек, разбира се. А всички мъже и жени, пристигнали на Кимон от Земята, безспорно са умни. Ако не бяха умни, нямаше да попаднат тук, за да започнат нов живот. Всички те, явно, преуспяват.

Тази вечер той не видя нито Монти, нито Максайн, но поприказва с другите и всички изглеждаха доволни от съдбата си. Или поне даваха вид, че са доволни, Бишоп си казваше, че ако бяха разочаровани, едва ли щяха да имат такъв доволен вид. Защото хората от Земята най-много от всичко обичат да се оплакват един на друг. А той нищо подобно не забеляза. Никой не се оплакваше.

Бишоп си помисли, че ако човек може да получи работа, която да го удовлетворява, животът на Кимон ще бъде приятен.

Да вземем, например, апартамента, който му дадоха. Красива обстановка. Послушният шкаф-робот прави коктейли и сандвичи, глади дрехите, гаси осветлението, заключва вратата, предугажда всяко твое дori и неизказано желание. А стаята — стаята с четирите бели стени и единственото кресло с копчета? Там, в тая стая, може да получиш знания, да намериш забава и приключение. Първия път той не направи удачен избор като помоли да му покажат битката при Хейстингз. Но има не малко други места, други епохи, други събития, на които може да присъствува. Да, той не само гледаше, а присъствуваше. Може да преживее цялата история на човечеството от предисторическите времена до ден днешен... и не само историята на човечеството, а и кимонската и галактичната... да се поразходи с Шекспир... да поплува с Колумб...

Всичките размишления на Бишоп се свеждаха до това, че колкото и странни да бяха условията, все пак може да се живее. Трябва само да се приспособи. Трябва да се научи да живее по кимонски и да забрави земните си привички и разбирания. Доброволно дойде на чуждата планета. Позволиха му да остане и затова е длъжен да се приспособи.

— Нещо сте неспокоен, сър — каза от другата стая шкафът.
— Не. Просто си мисля.
— Мога да ви дам приспивателно.
— Само не приспивателно — каза Бишоп.
— Тогава, ако искате — предложи шкафът, — да ви изпее приспивна песен.
— О, много ще ви благодаря — съгласи се Бишоп. — Именно от приспивна песен имам нужда.

Кимонската богиня от бюрото за настаняване на работа му каза на другата сутрин, че му е намерила работа.

— Младо семейство — рече тя.
Бишоп не знаеше дали да се радва, че семейството е младо. Може би щеше да бъде по-добре, ако попаднеше в старо семейство.
— Те не са имали досега човек от Земята — поясни девойката.
— Ще получавате сто банкноти на ден.
— Сто...
— Ще работите само денем — продължи тя. — Аз ще ви телепортирам всяка сутрин там, а вечер те ще ви телепортират обратно.
— Сто банкноти! — заеквайки, каза Бишоп. — Какво трябва точно да върша?

— Ще бъдете компаньон — отвърна богинята. — Ние ще следим да се отнасят добре с вас. Да не ви карат прекалено много да работите или...

— Мис — каза Бишоп, — за сто банкноти на ден аз...
Но тя не го остави да се доизкаже.
— Съгласен ли сте да приемете тази работа?
— С радост — каза Бишоп.
— Тогава позволете ми...

Вселената се разтвори и отново се съедини.

... Бишоп стоеше в ниша, а отпред се виждаше тясна обрасла с гора котловина, с водопад и от мястото си той усети прохладата от падащата вода. Наоколо растяха папрати и дървета, грамадни дървета, приличащи на възлестите дъбове, които обикновено се срещат в илюстрациите към легендите за крал Артур и Робин Худ.

По брега на рекичката и нагоре по склона се виеше пътешка.
Польхът на ветреца донесе музика и аромат на парфюм.

По пътешката вървеше девойка. Беше кимонка, но не толкова висока и не с такъв величествен вид като другите.

Тя го видя и плесна с ръце.

— Ние ви чакаме — каза тя. — Надявахме се, че по-рано ще ви изпратят.

— Името ми е Селдън Бишоп, казаха ми...

— Не е нужно да се представяте. То е в ума ви.

Тя посочи с ръка наоколо.

— Как ви харесва нашият дом? — запита тя.

— Дом?

— Това всъщност е една всекидневна. Спалните са горе, в планината. Но ние променихме тук всичко едва вчера. Надявам се, че ще ви хареса. Погледнете, всичко е като на вашата планета. Искаме да се чувствувате като у дома си.

— Разбира се, че ми харесва — каза Бишоп. — Тук всичко е като в старите легенди за крал Артур. Сякаш ей сега от гората ще се появи на кон Ланселот или кралица Джиневра...

— Знаете ли тези легенди?

— Разбира се. От време на време препрочитам Тенисън.

— Ще ни ги разкажете, нали?

Той я погледна смутено.

— Искате да ги чуете?

— Разбира се, че искам. Нали за това сте тук?

— Веднага ли искате да почна?

— Не, най-напред трябва да се запознаете с другите. Моето име е Ейлин. Всъщност аз се казвам иначе, но Ейлин е най-близо до това, което сте свикнали да произнасяте. Да вървим.

Той тръгна с нея по пътешката и тогава видя, че това наистина е дом — дърветата бяха колони, поддържащи изкуственото небе, което никак не приличаше на изкуствено, а пролуките между дърветата завършваха с големи прозорци, които гледаха към някаква пуста местност.

Но тревата и цветята, мъхът и папратите бяха истински и Бишоп не би се удивил, ако и дърветата се окажеха истински.

Изкачиха се на склона и се озоваха в парк; тревата беше окосена съвсем ниско и толкова приличаше на килим, че Бишоп за миг помисли, че не е истинска.

— Истинска е — каза му Ейлин.

— Всичко ли унавате каквото си помисля?

— Всичко.

— Значи, не бива да мисля.

— О, ние искаме да мислите — каза Ейлин. — Това влиза във вашите задължения.

В сред парка се издигаше нещо като пагода — ажурна постройка, изградена сякаш от светлина и сянка, а не от груба материя. Край нея Бишоп видя шестима души. Те се смееха и разговаряха. Гласовете им звучаха като музика, радостна и в същото време сериозна.

— Ето ги! — извика Ейлин.

Тя затича към тях и тичането ѝ напомняше полет. Дъхът на Бишоп секна при вида на изяществото и грациозността на движенията. Той затича след нея, но съвсем не грациозно. Усещаше, че тича тромаво. Опита се да тича по-грациозно и нищо да не мисли.

„Не бива да мисля. Те всичко унават. Ще ми се смеят“.

Те се смееха именно на него. Той почувствува мълчаливатата им снизходителна веселост.

— По-живо — подвикна му Ейлин, когато стигна до групата и макар, че тонът ѝ беше добродушен, Бишоп почувствува, че тя се забавлява.

Той забърза, заподскача тежко, задъха се.

— Ето кого ни изпратиха — каза Ейлин. — Той знае легенди, свързани с места, като това.

Тя представи Бишоп на присъствуващите.

— Това е Пол. Там е Джим. Беки. Джейн. Джордж. А там, в края, Мери.

— Вие разбирате, нали — каза Джим, — че това не са нашите имена.

— Най-доброто, което можах да измисля, за да приличат на земните — добави Ейлин.

— И за да можете да ги произнасяте — каза Джейн.

— Да седнем — каза Беки. — Бишоп ще ни разказва легенди.

— Може би — обърна се към него Джим, — ще ни опишете живота на Земята? Би ни било много интересно да послушам.

— По-напред ще ни разкаже някоя легенда — каза Ейлин.

Всички седнаха на тревата в кръг и загледаха Бишоп.

Той дълбоко въздъхна.

— Някога, много, много отдавна на остров Британия живеел велик крал на име Артур с жена си кралица Джиневра, а Ланселот бил най-верният му рицар...

Пишеща машина Бишоп намери в бюрото. Седна да напише писмо.

„Скъпи Морли“ — почна той.

А какво да пише? Че е пристигнал благополучно и е получил работа? Че му плащат за тази работа по сто банкноти на ден — десет пъти повече, отколкото човек с неговото положение би могъл да печели на Земята?

Бишоп отмести назад стола си и зачете това, което беше написал.

Да, прилича на хилядите други писма, които се изпращаха от Кимон. Бишоп си представи как хората са сядали да напишат първото си писмо от Кимон и трескаво са измисляли историйки, безобидни полуистини, балсам за наранената им гордост.

„... Работата ми се състои в това, да развлечам и веселя едно семейство. Разказвам им легенди и им позволявам да ми се надсмиват. Правя го, защото не искам да призная в себе си, че легендата за Кимон е капан за глупци и че аз попаднах в него...“

Не, това не бива да пише.

Не бива да им казва истината, когато всеки от тях би дал дясната си ръка само да замине за Кимон.

Не бива да казваш истината, когато за тях ти си герой. Иначе те ще те сметнат за най-отвратителния от негодниците в Галактиката.

А писмата, които идваха от Земята? И горди, и възторжени, и малко завистливи, и щастливи, че ти живееш добре — ето ги допълнителните вериги, които те приковават към Кимон и кимонската лъжа.

— Мога ли да пийна нещо? — попита Бишоп шкафа.

— Разбира се, сър — каза шкафът. — Сега ще ви пригответя.

— Налейте ми повече и нещо по-силно.

Бишоп я срещна в бара.

— А, това сте вие! — каза тя с такъв тон, сякаш се виждаха много често.

Той седна на столчета до нея.

— Седмицата изтече — напомни й Бишоп.

Максайн кимна.

— Ние ви наблюдавахме. Държите се добре.

— Кажете ми — попита я Бишоп, — защо на Земята нищо не е известно? Аз, разбира се, също писах писма. Но нищо не признах. И вие не сте писали за своето положение. Никой от околните не е писал. Но не се ли е намерил поне един през тия години...

— Всички сме еднакви — каза Максайн. — Всички сме упорити, горделиви, страхливи. Минахме през огън и вода, под звуците на фанфари, за да дойдем тук. Изтикахме другите. Наистина ли не разбирате? И те имат гордост. Представяте ли си колко биха се радвали, ако узнаят цялата истина? Именно за това мислим всички, когато сядаме да пишем писма. Мислим как ще ни се смеят хилядите наши конкуренти.

Тя стисна юмрук и се удари по гърдите.

— Ето ви отговорът. Ето защо не пишем истината. Ето защо не се връщаме.

— Но това продължава вече много години. Някой все пак е трябвало да проговори...

— И да загуби всичко това? — запита Максайн. — Да загуби такава богато платена работа? Да бъде изключен от братството на пропадналите души. Да загуби надеждата? Не забравяйте, ние все още се надяваме, че Кимон ще ни разкрие тайната си.

— А дали ще ни я открие?

— Не знам. Но на ваше място не бих се надявала.

— Такъв живот не е за достойни...

— Какви достойни хора сме ние! Ние сме страхливи и слаби, ето какви сме!... Запомнете какво ви казах. Не мислете. Само така може да се живее. Никога не мислете. И ще живеете спокойно и леко.

— Вярно — каза Бишоп.

— Тук е твърде шумно — каза Максайн. — Не искате ли да видите моите картини?

— С удоволствие.

— Тогава хванете се за мен и се дръжте. Не, не с ръце. Мислено. Бишоп удивен я погледна.

— Учете се — каза Максайн. — В съвършенство вие никога не ще овладеете това, но някои трикове все ще научите.

— А какво трябва да правя?

— Просто отпуснете мускулите си — каза Максайн. — Мислено, разбира се. Постарайте се да бъдете по-близо до мен.

Вселената се разтвори и отново се съедини.

Те стояха в друга стая.

— Някой път ще събъркам и ще заседна в стена или кой знае къде. Бишоп си пое дъх, огледа се и подсвирна:

— Колко е хубаво у вас.

В далечината едва се виждаха стените. На запад се извисяваха снежни планини, на изток течеше река, чиито брегове бяха покрити с гъсти гори. Направо от пода растяха цветя и храст. Стаята тънеше в синкав здрач, а нейде далеч свиреше оркестър.

— Илюзия — каза Максайн. — Всичко тук е илюзия. Но прекрасна илюзия. Искате да попаднете на плаж? Достатъчно е само да си помислите за него. Или на Северния полюс. Или в пустиня. Или в старинен замък.

— Изглежда, добре ви плащат за картините.

— Не за картините. За моята раздразнителност. Изпаднете в черна меланхолия. Започнете да мислите за самоубийство. Тогава всичко ще имате. Веднага ще ви преместят в по-хубав апартамент. Всичко ще направят, за да сте доволен.

— На мен моя ми харесва — каза Бишоп.

— Седнете — каза Максайн. — Искате ли луна?

Появи се луна.

— Може би искате две или три? — продължи тя. — Май ще бъде прекалено. С една луна е съвсем като на Земята. Сякаш по-уютно.

— Но все пак трябва да има някакъв предел — каза Бишоп, — дори и за възможностите на кимонци.

— Още сте нов. Не дооценявате кимонци. Във вашата представа те са хора, земни хора, които знайат малко повече от нас. Но те са

съвсем други. По нищо не приличат на нас. Само външно приличат на хора. Те благоволяват да общуват с нас.

— Но защо им е нужно да общуват с нас?

— Виж, за това — каза Максайн, — ние никога не говорим. От това човек може да полудее.

Бишоп разправи на своите кимонци как хората си устрояват пикници. Тази мисъл никога не им бе хрумвала и те се заловиха за нея с детската радост.

Избраха за пикника едно кътче в планината, близо до планинска рекичка.

Играеха различни игри, плуваха, печеха се на слънце и слушаха разказите на Бишоп, насядали в кръг като от време на време правеха язвителни забележки, прекъсваха го, спореха. Но Бишоп разбираше, че те всъщност не искат да го обидят, че само се забавляват. Преди няколко седмици той се обиждаше, сърдеше се, чувствуващ се унижен, но постепенно свикна... Наложи се да свикне. Щом им е нужен клоун, добре, ще бъде клоун. Понякога в държането им имаше някакво озлобление, някаква жестокост, но не траеше дълго.

Привечер запалиха огън и насядали около него, разговаряха, шегуваха се, смееха се, като оставиха най-сетне Бишоп на мира. Ейлин и Бети бяха разтревожени от нещо. Джим им се присмиваше.

— Никакъв звяр няма да се приближи до огъня.

— А тук има ли зверове? — попита Бишоп.

— Намират се още — отвърна Джим.

Бишоп лежеше, гледаше огъня, вслушваше се в разговорите им, доволен, че го бяха оставили на мира. Навярно същото трябва да усеща и малкото кученце, завряло се в ъгъла, за да се отърве от постоянните закачки на децата.

След малко гласовете стихнаха, настъпи тържествената тишина на нощта. Скоро, помисли си Бишоп, ще се върнем — те у дома си, а аз в хотела. Дали е далеч? Може до него да има и половин свят път. И все пак ще се озова там, в един миг. Трябва да сложа още дърва в огъня.

Той стана и изведнъж забеляза, че е сам. Обзе го страх. Отишли са си и са го забравили. Не, не може да бъде. Просто са се скрили в тъмнината, пак някаква шега. Искат да го уплашат. Поведоха разговор

за зверове, а после се скриха. Сега го наблюдават от нейде и се наслаждават на мислите му, които им казват, че се е изплашил.

Ще им омръзне играта и ще се върнат. Може би в задълженията ми влиза да се преструвам на уплашен и да ги викам. Навсякът трябва да се вглеждам в тъмнината и да давам вид, че се боя от зверовете, за които говореха.

Храстите зашумоляха.

Идват, помисли си Бишоп.

Пак се зачу шум в храстите, търкулна се камъче.

Бишоп не мръдна. Не могат да ме уплашат. Няма да ме...

Усетил нечие дишане във врата си, той рязко се дръпна и скочи встрани. После се спъна и за малко не падна в огъня. Изправи се, избиколи тичешком огъня, за да се скрие зад него от съществото, което дишаше във врата му. Притисна се до земята и видя разтворена пасть, блеснаха зъби. Звярът вдигна глава и затвори устата си. Бишоп чу тракането на зъбите и никакъв къс хрипкав звук, изтръгнал се от могъщо гърло.

Хрумна му дивата мисъл, че това съвсем не е звяр. Те просто продължават да се шегуват с него. Щом могат да построят къща, напомняща английска гора само за ден-два, за тях безспорно ще е дреболия да измислят и създадат звяр.

Звярът безшумно вървеше към него, а Бишоп си мислеше: животните се боят от огън. Всички животни се боят от огън. Присегна се и вдигна един дебел клон.

Животните се боят от огъня. Но този звяр не се боеше. Стремително се приближаваше към Бишоп. Протегна шия и подуши въздуха. Звярът не бързаше, защото беше уверен, че човекът няма да му избяга.

Бишоп изтича от другата страна на огъня. Звярът се спря, погледна го, после наведе муцуна, удари опашка в земята и изрева. Сега вече Бишоп изстина от страх. Може би не е шега. Може би това е истински звяр. Той се премести съвсем близо до огъня, цял нашрек, готов да хукне или да скочи, да се бранит, ако се наложи. Но знаеше, че няма да се справи със звяра.

Звярът скочи.

Бишоп хукна да бяга, но се подхълъзна, падна и се търкулна в огъня.

Протегна се нечия ръка, измъкна Бишоп от огъня и го остави на земята. Чу се сърдит вик.

Вселената се разтвори и пак се съедини. Бишоп лежеше на под. С мъка се изправи на краката си. Ръката му беше обгорена, болеше го. Дрехите му тлееха и той почна да ги гаси със здравата си ръка.

Чу се глас:

— Извинете, сър. Не биваше да го допуснем.

Човекът, който каза това, беше висок, много по-висок от всички кимонци, които Бишоп бе виждал досега. Около три метра. Не, не три метра... Може би не беше много по-висок от един висок земен човек. Но стоеше така, че изглеждаше много висок. И осанката му, и гласът му — всичко заедно създаваше впечатлението, че е много висок. Бишоп си помисли, че за първи път вижда възрастен кимонец. Косата по слепоочията му беше побеляла, лицето му беше цялото в бръчки.

Когато Бишоп се огледа, дъхът му секна при вида на стаята, в която стояха с кимонеца. С думи би било невъзможно да я опише... той не само я виждаше, но я усещаше с всичките си сетива. В нея се вместваше целият свят, цялата вселена, всичко, което бе виждал някога, всичко, за което бе мечтал... Тя сякаш продължаваше без край във времето и пространството и все пак бе стая за живееене, нeliщена от комфорт и уют.

Бишоп отново я огледа и почувствува простотата, която не бе забелязал веднага. Сякаш стаята и хората, които живееха в нея, бяха едно единно цяло, сякаш стаята с всички сили се старае да не бъде стая, а част от живота и толкова успешно го постига, че става неосезаема.

— Аз бях против от самото начало — каза кимонецът. — Сега се убедих, че съм бил прав. Но децата искаха вие да...

— Децата?

— Да, аз съм баща на Ейлин. — Как е ръката ви?

— Нищо особено — отвърна Бишоп. — Изгарянето не е голямо.

Имаше усещане, като че ли тези думи произнесе не той, а някой друг, който стоеше до него.

— Трябва да ви се даде помощ — каза кимонецът. — Ще поговорим по-късно...

— Моля ви, сър — каза човекът, който говореше вместо Бишоп — изпратете ме в хотела.

И той почувствува как събеседникът му, който изпитваше към него състрадание и жалост, веднага го разбра.

— Разбира се — каза високият кимонец. — Ако разрешите, сър...

Веднъж децата поискали да имат кученце — малко играво кученце. Баща им казал, че няма да им вземе кученце, защото те не знаят как да се отнасят с него. Но те толкова го молели, че той, най-сетне, донесъл в къщи кученце, прелестна, мъничка пухкава топчица с четири нестъпващи още здраво лапички.

Децата не се отнасяли с него кой знае колко лошо. Те били жестоки като всички деца. Стискали го, мачкали, дърпали го за ушите и опашката, закачали го, но кученчето било все така жизнерадостно. Обичало да играе и каквото и да му правели, въртяло опашка и се галело в децата. Безспорно, него много го ласкаела близостта му с умния човешки род, с рода, който толкова бе надминал кучетата по култура и ум, че даже е смешно да се сравняват.

Но веднъж децата отишли на пикник и привечер си тръгнали уморени, като забравили кученчето.

Не от никакви лоши чувства. Просто така, от небрежност, нали са деца, а кученчето — все пак е само една куче...

— Днес се връщате много късно, сър — каза шкафът.

— Да — мрачно отвърна Бишоп.

— Ранили сте се, сър. Чувствувам го.

— Изгорих си ръката.

Една от вратичките на шкафа се отвори.

— Сложете си ръката тук — рече шкафът. — Аз ще я излекувам за един миг.

Бишоп си пъхна ръката. Усети нежно докосване.

— Изгарянето не е сериозно, сър — каза шкафът, — но мисля, че е болезнено.

Ние сме играчки, помисли си Бишоп. Хотелът е къщичка за кукли... или кучешка колибка. В сравнение със стаята на кимонеца той е просто колиба, макар и разкошна колиба. За хората от Земята е добър, но все пак е колиба. А какви сме ние? Любимци на децата. Кученца на кимонските деца. Вносни кученца.

— Извинете, сър — каза шкафът. — Вие не сте кученца.

— Какво?

— Още веднъж моля да ме извините, сър. Не би трябвало да се намесвам... но не бих искал да мислите...

— Щом не сме кученца, тогава какви сме?

— Извинете, сър, казах го неволно, уверявам ви.

— Нали и вие сте един от тях — с горчива каза Бишоп. —

Казахте го, защото така са искали те.

— Уверявам ви, че грешите.

— Естествено, вие ще отричате — каза Бишоп. — Продължавайте. Вие не сте казали още всичко, което са ви наредили да ми съобщите.

— За мен е все едно какво мислите — рече шкафът. — Но защо не си представите че сте другари в детските им игри. Това би било много по-добре, отколкото да се мислите за кученца.

Добре, значи ние не сме домашни кученца, а другари в детските им игри. Децата на Кимон поканват мръсни, окъсани, сополиви дечурлига от улицата, за да си поиграят с тях. Наистина, това е приятно, отколкото да си вносно кученце.

Но и така да е, всичко са измислили децата на Кимон. Те са създали правилата за онези, които искат да заминат на Кимон, те са построили хотела, обслужват го, дават на хората от Земята разкошни апартаменти, измислили са тъй наречените длъжности, организирали са печатането на банкноти.

И ако е така, значи не само хората от Земята, но и държавните глави са водели преговори или са се опитвали да водят преговори само с децата на един народ от друга планета. Ето каква е разликата между хората от Земята и кимонци.

А може би греши?

Ами ако не децата канят в дома си дечурлига от улицата, ако инициативата е на възрастните кимонци, тогава какво е това? Училищна програма? Някаква фаза на постепенно обучение? Или своего рода летен лагер за способни, но живеещи в лоши условия земни хора? Или просто безобиден начин за развлечане на кимонските деца?

„Трябваше много отдавна да се сетим — каза си Бишоп. — Но дори ако би хрумнала на някого от нас мисълта, че ние сме домашни

кученца или другари в детските игри на кимонските деца, той веднага би я пропъдил, защото сме твърде самолюбиви.“

— Ето, сър — каза шкафът. — Ръката ви е почти като нова. Утре ще можете сам да се обличате.

Бишоп продължаваше да стои мълчаливо пред шкафа. Ръката му безпомощно увисна.

Без да го пита, шкафът му приготви коктейл.

— Направих го по-сilen — рече шкафът. — Мисля, че имате нужда да пийнете нещо.

— Благодаря.

Бишоп взе чашата, но не почна да пие, а продължаваше да мисли. Много сме самолюбиви. В писмата си до в къщи крием истината. И го правим заради себе си. Щадим гордостта си...

Бишоп оставил чашата върху шкафа.

— Изпийте го вие вместо мен — каза той на шкафа.

Шкафът от удивление избълбука.

— Аз не пия — рече той.

— Тогава го излейте в бутилката.

— Но това е смес — ужасен рече шкафът.

— Тогава я разделете на съставните й части.

— Не мога. Не ме карайте — замоли се шкафът.

Зачу се шумолене и сред стаята се появи Максайн. Тя се усмихна на Бишоп.

— Какво има?

Шкафът се обърна към нея.

— Той иска да разложа коктейла на съставните му части. Аз не мога да правя това.

— А аз мислех, че всичко можете.

— Това не мога — сухо каза шкафът. — Защо не изпиете вие коктейла?

— Чудесна идея — съгласи се девойката. — Какво ви е? — запита тя Бишоп.

— Просто не искам да пия. Нима човек няма право...

— Разбира се, че има — каза Максайн. — А какво ви е на ръката?

— Изгорих се.

— Достатъчно голям сте, за да си играете с огън.

— И вие сте достатъчно голяма, за да нахлувате в стаята по такъв начин. Някой път ще попаднете на място, където стои друг човек.

Максайн се засмя.

— Много смешно ще бъде — рече тя. — А ще ми предложите ли все пак да седна. Нека бъдем любезни и учтиви.

— Разбира се, седнете.

Тя седна на кушетката.

— Мен ме интересува самотелепортацията — каза Бишоп. — Питах ви как го правите, но вие не ми отговорихте.

— И аз не знам как става. Научих го от само себе си.

— Не може да бъде. Хората не притежават парапсихически...

— Някога ще експлодирате. Много сте избухливи.

Бишоп седна до Максайн.

— А не сте ли се замисляли как става? Не сте ли опитвали да преместите нещо друго... не само себе си?

— Не.

— Защо?

— Слушайте. Отбих се при вас да изпия чаша алкохол, за малко поне да забравя, а не да се занимавам с технически разговори. Аз нищо не знам и не разбирам. Ние много неща не разбираме.

Максайн погледна Бишоп и в очите й се мерна уплаха.

— Преструвате се, че на вас не ви е страшно? — продължи тя. — Хайде да престанем да се преструваме. Нека признаем, че...

Тя доближи чашата към устните си и изведнъж чашата се изплъзна от ръката й.

— Ax!

Чашата увисна във въздуха над самия под. После се издигна. Максайн протегна ръка и я улови. Но треперещите ръце пак я изтърваха. Този път чашата падна на пода и се счупи.

— Направете го още веднъж — каза Бишоп.

— Случва ми се за първи път. Не знам как стана. Просто не исках тя да се счупи и...

— А вторият път?

— Вие сте глупак — взямути се Максайн. — Казвам ви, че не знам как стана. Не се шегувам. Наистина не знам.

— Но нали стана. Това е началото. Вие не оставихте чашата да се разбие на пода. Телепортирахте я обратно в ръката си...

— Слушайте — мрачно каза тя. — Престанете да се заблуждавате. Нас постоянно ни наблюдават. Кимонци понякога правят такива трикове. За майтап.

Тя се разсмя и стана, но смехът ѝ беше неестествен.

— Вие не използвате случая — каза Бишоп. — Ужасно се боите да не ви се смеят. Трябва да бъдете умна.

— Благодаря за коктейла — каза тя.

— Максайн! Чакайте!

Но тя вече бе изчезнала.

... Трябва да не мислим за самолюбието си. Трябва да анализираме фактите, мислеше Бишоп. Кимонци имат по-висока култура от нас. С други думи те много повече са ни изпреварили в еволюцията, отколкото ние маймуните. А как хората от Земята биха могли да го постигнат?

Работата не е само в ума.

Може би в случая философията е по-важна — тя подсказва как най-добре да се използува умът, който вече човек има, тя дава възможност да се разберат и правилно оценят човешките достойнства, тя учи как трябва да действува човек във взаимоотношенията си с вселената.

И щом кимонци всичко разбират, щом са постигнали толкова много, не мога да си представя, че те взимат на служба при себе си други разумни същества в качеството на кученца или даже като другари в игрите на децата им. Те биха се решили на това само в такъв случай, ако играта би била от полза не за техните деца, а за децата на Земята, ако в края на краищата всичко това ще даде резултат.

Бишоп седеше, мислеше и собствените мисли му се струваха логични, защото даже в историята на родната му планета бе имало периоди, когато преходът към нова, по-висша степен на развитие е изисквал жертви.

И още нещо.

Хората в своето развитие скоро няма да придобият парapsихически способности, тъй като те могат да бъдат пагубно

използвани от обществото, което емоционално и интелектуално не е подгответо да си служи с тях. Една култура, недостигала зрялост, не може да притежава парapsихическо могъщество, защото това не е игра за деца. А в сравнение с кимонци земните хора са все още само деца.

— Късно е вече, сър — каза шкафът. — Изглеждате уморен.
— Искате да кажете, че трябва да си легна. Добре.

Той стана и отиде в спалнята, като се присмиваше на себе си. Изпратиха го да спи... като дете. И той отиде.

Не каза: „Ще си легна, когато ми се доспи“. Не се вкопчи в достойнството си на възрастен. Не капризничеше. Не тропаше с крака, не викаше.

Отиде да спи... като дете, на което са заповядали да си легне.

Може би така и трябва да постъпва. Може би това е отговорът. Да се държи като дете. А как постъпва детето? Отива да спи, когато му заповядат. Слуша възрастните. Ходи на училище. То... Чакайте!

То ходи на училище!

Ходи на училище, защото трябва много неща да научи. Ходи в детска градина, после на училище, после в университет. То съзнава, че трябва много неща да научи, преди да заеме мястото си в света на възрастните.

Но аз ходих на училище, помисли си Бишоп. Усърдно се ухих и издържах изпита, на който пропаднаха хиляди други.

Но какъвто и да си бил на Земята, когато пристигнеш на Кимон, ти си само едно първолаче.

Монти владее малко телепатията. И другите също. Максайн може да се телепортира и не остави чашата да се разбие на пода. Навсякъде и други могат да го вършат.

А всъщност те изучават още само азбуката.

На Земята един от хиляда издържаше изпита, даващ му право да замине за Кимон. Може би тук от хилядата пристигнали само едного ще намерят за достоен да бъде приобщен към културата на Кимон.

Но преди да почнеш да се учиш, трябва да признаеш, че нищо не знаеш. Трябва да признаеш, че си още дете. С тия капризи никъде няма да те пуснат. Трябва да отхвърлиш лъжливото си самолюбие, с което като с щит се вардиш от кимонската култура, вместо да напрегнеш целия си ум, за да я разбереш.

Ex, Морли, изглежда аз намерих отговора — каза си Бишоп. — Отговора, който ти чакаш на Земята. Но аз не мога да ти го съобщя. Всеки сам за себе си трябва да го открие.

Жалко, че Земята не е подгответена, за да открие този отговор. Това не се учи в земните училища.

С армии и топове не може да се щурмува цитаделата на кимонската култура, защото е просто невъзможно да се воюва с народ, притежаващ парapsихически способности. Само мъдрото търпение ще ни помогне да разгадаем тайните на планетата. А ние, земните хора, сме нетърпеливи, припрени. Тук трябва да станем съвършено други.

Най-напред трябва да започна с признанието, че нищо не знам. После да кажа, че искам да знам. И да дам обещание, че усърдно ще се уча. Може би точно затова ни довеждат тук, за да има възможност поне един от хилядата да го проумее. Може би на кимонци повече им се иска да предадат своите знания, отколкото на нас да се учим. Защото те са самотни, в Галактиката няма други същества, подобни на тях.

Нима хората, които живеят в хотела, никога не са се опитвали да го проумеят, или може би са опитвали, но безуспешно?

Ами другите... по един от хилядата... къде ли са те?

— Легнете си, сър, късно е вече — каза шкафът.

— Вярно, трябва да си легна — съгласи се Бишоп. — Денят беше тежък и дълъг.

— Нали утре искате да станете по-рано — забеляза шкафът. — Да не закъснеете за училище.

---

[1] На 14 октомври 1066 година при река Сенлак близо до Хейстингз е станало сражение между войските на англосаксонския крал Харолд и нормандския херцог Вилхелм. ↑

Публикувано в списание „Наука и техника за младежта“, броеве
6,7/1968 г.

Преводът е със съкращения.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на **Моята библиотека** и нейните всеотдайни помощници.

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.